

stoji višje, nego vas Visoko, in treba se je držati etimologičnega izvora »više«, ogibati se pa nemškega urbarja. Baš to pa ni pravo. Od 11. stoletja do najnovejšega časa, ko je pok. g. župnik Povše iznašel neetimologični »Viševек«, se čita v vseh listinah to krajno ime takó pisano, da se lahko razlaga iz korenike olša (staroslov. olha) = jelša, Erle. Tudi slavni filolog Miklošič vas Olševек razlaga iz »olša«. Nikakor si tudi ne moremo misliti, da bi bili v starih listinah 12. stoletja pisali »Olswik«, ako bi beseda izvirala iz »više«. Ker beseda ni ponemčenka, ampak domačinka, so jo gotovo v staro listino zapisali tako, kakor jo je tačas izgovarjalo ljudstvo. To je pa ravno zanimivo, da je ohranjen v tej besedi še trdi »l«, ki se je istotako, kakor tudi pri drugih besedah, po mnenju jezikoslovcev še-le koncem srednjega veka spremenil v »v«. V dijalektu sedaj ljudje izgovarjajo »Uševек«, kar je nastalo iz Ovševik, in te pisave naj se drži, kdor piše »ovša«, kdor pa piše olša, pa mora tudi dosledno pisati Olševik. —r.

Važna češka knjiga. Kot osma številka spisov, počastenih z jubilejno nagrado »Král. české společnosti náuk« v Pragi, je nedavno izšla knjiga »Kulturní styky Čech s cizinou až doválek husitských«, katero je napisal Ferdinand Tadra, skriptor pri c. kr. vseučilišni knjižnici v Pragi. XVI+436 str. (cena 2 gld.). Na podlagi zdodovinskih virov, katere je pisatelj z nenavadno pridnostjo zbiral vže več let po raznih knjižnicah in arhivih doma in v tujini, sestavljena je zelo zanimiva podoba Čehov z drugimi narodi v starših zgodovinskih dobah. Glavni namen, pobiti mnenje nemških zgodovinarjev, češ, Čehi morajo za vso svojo kulturo Nemce zahvaliti, je pisatelj popolnoma dosegel. Ker knjiga razpravlja o vseh strokah človeškega znanja in nam riše jako zanimivo srednji vek v kulturnem oziru v obče, jo bode čital in proučeval gotovo vsakdo s pridom, posebno pa oni, ki se hoče temeljito poučiti, kaj so bili Čehi vže nekđaj med Slovani in med evropskimi narodi. I. K.

Očenaš za Francoze. Z znanimi Napoljónovimi slovenskimi litanijami se more primerjati v nemškem jeziku očenaš, ki se hrani v muz. arhivu v Ljubljani med zapuščino slovenskih pisateljev. Pisan je na navadnem kvartu in slove:

Gebeth beim französischen Krieg.

Der Franzmann tritt zum Haus hincin	
Und spricht zum Bauer (bloss zum Schein)	Vater,
Alles war zuvor noch dein	
Soll und muss zur Stunde seyn	Unser.
Der Bauer denkt in seinem Sinn,	
Zum Teufel geh' der Schlingel hin,	der du bist,
Wir armen Narren leiden Noth	
Und klagen es dem lieben Gott	im Himmel.

Wer zweifelt, ob man einen findt,
Der unter diesem Raubgesind
O Gott, es ist kein Volk auf Erd',
Von welchem mehr gelästert wird
Sie rauben uns das Hembde fast
Und machen, dass die schwerste Last
O Herr, wenn du es nicht wirst hindern,
So werden sie zuletzt noch plündern
Lass sie nur einmal tüchtig schlagen,
So wollen wir vom Herzen sagen
Befrey uns nur von dieser Pein
Wir werden dann so fröhlich seyn
Wohin diess Volk wohl noch gehöret,
Im Himmel wird es nicht geehret
Sie poltern, Bauer Geld herbei,
Auch Fressen, Saufen, Bett und Streu
Sie rauben uns all' unser Hab
Und zwicken uns vom Munde ab
Herr, wenn wir in diesem Jahr
Dir bringen keine Gabe dar,
Weil wir bei dieser Höllen Qual
Vermehren müssen ohne Zahl
Vergieb uns, wenn wir toben, fluchen,
Um Hilf und Linderung zu suchen,
Diess Volk wird nichts vom Schulden zahlen,
Drum hohl' der Teufel sie sammt allen
Wenn man kein Pferd mehr haben kann,
Heissts: Bauer marsch, spann Ochsen an
Sie sind uns leider überlegen,
Drum fehlt es auch an Spott und Schlägen
Die Lumpenkerls und Eselstreiber
Führen alle Mädchen, alle Weiber
Und weil sie so Arges treiben,
So lass sie, Herr, nicht bey uns bleiben
Auch grosser Gott uns arme Leut
Durch deine Hilfe bald befreit
Schenk uns den Frieden, unsre Ruh
Und schick die Brut den Teufeln zu,
geheiligt werde.
dein Nahme.
zukomm:e uns.
dein Reich.
dein Will geschehe.
wie im Himmel.
als auch auf Erden.
gieb uns heute.
unser tägliches Brot.
Vergieb uns;
unsere Schulden.
als auch wir vergeben.
unsern Schuldigern.
und führe uns.
nicht.
in Versuchung.
sondern erlöse uns.
von dem Uibel
Amen.
Priobčil *Ivan Kunšič*.